

Die Liste der verwendeten Quellen

1. Гора Т. В. Застосування пісень на уроках англійської мови в початкових та середніх класах // Таврійський вісник освіти. 2014. № 1(45). Частина I. С. 195-202.
2. Деменкова, К.В. Освітній потенціал інтеграції музичного мистецтва з вивченням іноземних мов : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 035 - філологія. Суми : СумДУ, 2020. 45 с.
3. Качанова О. Використання пісенного та римованого матеріалу при комунікативно орієнтованому викладанні іноземної мови // Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ: зб. наук. праць. Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2012. С. 48-50.
4. Савченко І. П. Вірші та пісні на уроках англійської мови в початкових класах // Англійська мова та література 2004. № 1. 14 с.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, ст. викладач Левицька Л.А.

ПРОБЛЕМАТИКА СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Левченко М.А.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: levchenko.mariia218@yu.cdu.edu.ua*

Сучасний етап суспільного розвитку характеризується цікавістю до умов та механізмів політичної комунікації. Свідомість знаходить сьогодні новий голос у світлі глобальних політичних процесів, які відбиваються у концептуальній картині світу та суспільства [1, 1].

Дослідження проблеми мови та влади з точки зору використання мови як інструменту влади вийшли за межі соціолінгвістики, етнографії мовлення та критичного дискурс-аналізу і сформували нову галузь мовознавства – політичну лінгвістику [5, 352].

Політична лінгвістика – це міждисциплінарна галузь, що поєднує теоретичний потенціал теорії мовної комунікації, лінгвістичних концепцій, дискурсології, лінгвістики тексту, соціолінгвістики зі спадщиною політології, філософії, риторики та ін. [5, 352].

Основною метою політичної лінгвістики є дослідження різноманітних взаємин між мовою, мисленням, комунікацією, суб'єктами політичної діяльності та політичним станом суспільства. [1, 1].

Для політичної лінгвістики характерні такі риси сучасного мовознавства, як мультидисциплінарність, експансіонізм, антропоцентризм, функціоналізм та експланаторність [1, 1].

Крім того, мовознавці виділяють такі ознаки сучасного розвитку політичної лінгвістики: по-перше, відбувається «глобалізація» політичної лінгвістики; по-

друге, політична лінгвістика активніше звертається до принципово нових проблем сучасного світу [6, 41– 47].

Сьогодні особливої актуальності набувають дослідження політичного дискурсу. Політичний дискурс – це дискурс влади, особлива інституційна форма соціальної та політичної діяльності (А. Д. Белова, О. Й. Шейгал та ін.) [4, 29].

До дефініції політичного дискурсу дослідниця О.Й. Шейгал долучає всіх репрезентантів політичного життя та всі споріднені з політикою теми [7].

Українська лінгвістка О. І. П'єцух тлумачить політичний дискурс «як комплекс комунікативних ситуацій, учасниками яких є суб'єкти політичної діяльності, спрямованої на створення політичної дійсності, що забезпечується формуванням, досягненням та утриманням державних відносин у суспільстві та здійсненням міжнародної політики» [4, 31].

Мовознавець А. М. Баранов називає предмет політичної лінгвістики політичним дискурсом, який є спільністю дискурсивних практик, ідентифікованих учасників політичного дискурсу або сформував конкретну тему політичної комунікації [2, 261].

До головних завдань політичної лінгвістики належать: 1) визначення функцій мови в політичній комунікації; 2) характеристика особливостей політичного дискурсу; 3) аналіз специфіки компонентів моделі політичної комунікаційної ситуації; 4) дослідження маніпуляційних стратегій і тактик; 5) характеристика мови політиків у політичній комунікації; 6) установа показників дистанції влади й авторитарності політичного дискурсу; 7) моделювання базових концептів політичного дискурсу; 8) опис жанрового простору політичної комунікації; 9) аналіз імплікації у політичному дискурсі т. ін. [5, 353].

У політичній лінгвістиці виокремлюють такі напрями, як дескриптивний критичний та когнітивний. Дескриптивний вивчає мовну поведінку політиків, маніпулятивних стратегій, красномовних прийомів, вагомість політичних текстів та мовленнєвих засобів. Він зводиться до традиційного способу риторичного аналізу громадського виступу. У межах цього підходу, за словами О. Й. Шейгал, дослідник є незалежним, нейтральним аналітиком, який висловлюється без власної ідеологічної оцінки [7, 9].

Критичний підхід спрямований на критичне вивчення соціальної моралі, вираженої у мові чи дискурсі, вивчає мову, як засіб панування та соціального контролю, зосереджує увагу на соціальній нерівності [3, 125]. Для цього підходу характерною є заангажованість дослідника, оскільки він відкрито займає позицію позбавлених влади та пригноблених [7, 9].

Лінгвістка О. Й. Шейгал виділила ще один напрямок політичної лінгвістики – когнітивний, який дає можливість переходити від опису одиниць та структур дискурсу до моделювання структур свідомості учасників політичної комунікації [7, 125].

Отже, нові звернення до проблем політичного дискурсу підкреслюють особливу значущість вивчення даного явища, а розроблення питань, пов'язаних із урахуванням різних аспектів політичної лінгвістики, продовжує бути актуальним.

Список використаних джерел

1. Алексієвець О., Історія та сучасність політичної лінгвістики. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Aleksiievets_Oksana/Istoriia_ta_suchasnist_politychnoi_linhvistyky.pdf?PHPSESSID=19qlh9ihs1inv3gf9mo0thuj3
2. Баранов А. Н. Введение в прикладную лингвистику. Москва: Эдиториал, 2001. 358 с.
3. Жибак Д. М. До питання особливостей та функцій політичного дискурсу // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2016 № 20. Том 1. С. 125.
4. П'єцух О.І. Парламентські дебати сполученого королівства Великої Британії та Північної Ірландії в когнітивно-дискурсивній парадигмі. Монографія. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 388 с.
5. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
6. Синельникова Л. Н. Политическая лингвистика: координаты междисциплинарности // Политическая лингвистика. Вып. 4(30). Екатеринбург, 2009. С. 41–47.
7. Шейгал Е. И. Смысловая неопределенность как фактор политического дискурса // Политический дискурс России. Москва: Диалог-МГУ, 2000б. С.111– 117.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, старший викладач Стройкова С.А.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ КАЗОК

Мархоцька А.О.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: markhotska.n@gmail.com*

Комунікація є однією з важливих форм активної особистості, без якої неможлива її діяльність, пізнання тощо. Цей процес характеризується взаємодією між людьми. Відомо, що продуктивність пізнавальної, розумової діяльності і загальна життєздатність людини значною мірою залежать від її здатності до спілкування, тобто рівня сформованості комунікативної компетенції.

Поняття "комунікативна компетентність" (з лат. *communico* – роблю загальним, зв'язую, спілкуюся і *competens (competentis)* – здатний) означає сукупність знань про норми і правила ведення природної комунікації – діалогу, суперечки, переговорів та ін. [1].

Тож у початковій школі основним завданням вчителя стає виховання різнобічної розвиненої, освіченої і комунікативно-компетентної особистості. Комунікативна компетентність не з'являється на порожньому місці, вона формується. Основу формування становить досвід людського спілкування.